

GENTEKNIKNÄMNDEN

Vårt datum
2004-02-13

Vårt Dnr
009/2004

Ert datum
2004-01-12

Ert Dnr
1276/03
Saknr 331

Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala

Ang. Codex märkningskommitté – märkning av livsmedel framställda med genteknik

Gentekniknämnden har beretts tillfälle att avge synpunkter på dokumentet CX/FL 04/6.

Nämnden har behandlat ärendet vid sammanträde den 11 februari 2004. Nämnden bedömer att märkningsförslagen i dokumentet i vissa hänseenden är svåra att tillämpa och hänvisar till synpunkter från ledamöterna i nämnden P. Bergman och A. Lundén (bilaga).

För Gentekniknämnden

Gunnar Björne
Ordförande

Gustaf Brunius
Kanslichef

Gentekniknämnden
Retzius väg 13A
171 77 Stockholm

Tel. 08-508 84631, 508 84632
Fax 08-508 84633
Mail. genteknik@genteknik.se

Bilaga

Synpunkter från P. Bergman

Codexprocessen är viktig men de paper och ställningstagande som vi ombuds kommentera i olika skeenden är alla ganska lika och dessutom lika svåra att förstå och ta ställning till.

Efter genomläsning konstaterar jag att en undergrupp inom Codex kommittén kommit överens om att utarbeta riktlinjer för märkning av gentekniskt modifierade livsmedel - där märkningen syftar till att gå utöver kraven att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet. Märkningsriktlinjer syftande till att möjliggöra "processmärkning" skulle tillåta "GMO-märkning" för EU.

Personligen förstår jag märkningskravet för grönsaker etc, men blir brydd när tex raffinerat socker skall märkas om sockerbetorna var GMO eller om produkter med gelatin i skall märkas om djuret var genmodifierat. Att kräva märkning för olja, socker och andra raffinerade produkter inbjuder till märkningsfusk - helt i onödan. Gelatin och tex socker är ju i sin naturliga form. Risken för att fusk upptäcks torde vara mycket begränsat. Risken för att märkningen blir "skandaliserad" är uppenbar.

Per Bergman

Synpunkter från A. Lundén

Jag har läst igenom Arbetsgruppens rapport, dokument CX/FL 04/6. Arbetsgruppens uppdrag var att föreslå vägar att hantera frågan om märkning av livsmedel som är resultatet av genmodifiering, både livsmedel som består av eller innehåller genmodifierade organismer och sådana som producerats av men inte innehåller genmodifierade organismer. Arbetsgruppen tillsattes pga av svårigheter att enas om en gemensam skrivning inom Codex-kommittén för märkning av livsmedel. Canada hade inlämnat ett förslag för diskussion till arbetsgruppen där man föreslog att dela upp förslaget till riktlinjer i två dokument där ett behandlade märkning av GMO-livsmedel som har en påverkan på människors hälsa och säkerhet. Det andra dokumentet skulle behandla märkning av GMO-livsmedel med syfte att informera om produktionsmetod. Anledningen till den senare märkningen skulle vara att möjliggöra för konsumenten att göra ett "informerat" val, i och med att somliga medlemsländer menade att kravet på märkning av livsmedel i de flesta fall inte föranleddes av hälso- och säkerhetsrisker.

Arbetsgruppens förslag var att även fortsättningsvis arbeta för att formulera ett gemensamt dokument som behandlade både märkning av GMO-livsmedel som kunde utgöra risk för människors hälsa och säkerhet **och** märkning av GMO-livsmedel med syfte att informera om produktionsmetod. Dokumentet skulle innehålla både obligatoriska märkningsföreskrifter och bestämmelser som kan betraktas som icke-bindande.

Motivet för att i stället göra en uppdelning av dokumentet, i linje med Canadas förslag, är att kunna komma vidare i utarbetandet av riktlinjerna för märkning för de delar som man faktiskt är enig om medan man får fortsätta diskussionen på de punkter där man fortfarande är oeniga.

Livsmedel som producerats av men inte innehåller genmodifierade organismer innebär enligt min uppfattning försumbara hälso- och säkerhetsrisker. Jag kan däremot förstå intresset för märkning av produktionsmetod för att möjliggöra ett aktivt ställningstagande från konsumentens sida för/emot GMO-livsmedel. En avgörande invändning mot märkning av produktionsmetod är avsaknaden idag av analysmetoder för att identifiera råvarans "GMO-status", i de fall livsmedlen inte innehåller GMO. Att inrätta tvingande bestämmelser utan möjlighet till kontroll av efterlevnaden är i mitt tycke 'demoraliserande'. Kanske bör ansvaret att nå consensus i denna märkningsfråga läggas på de parter som förordar märkning av produktionsmetod, bl.a. genom att dessa föreslår vägar för kontroll av bestämmelsens efterlevnad.

I arbetsgruppens förslag att formulera ett enda dokument ingår att man utnyttjar modellen för *Codex General Standard for the Labelling of Prepackaged Foods* som i likhet med det liggande förslaget innehåller både obligatoriska märkningsföreskrifter och bestämmelser som kan betraktas som icke-bindande. Användandet av en existerande modell är sannolikt en fördel i ansträngningarna att nå enighet. Men risken finns att man inte når consensus rörande vad som ska vara bindande resp. frivilliga märkningsbestämmelser och i så fall blockeras än en gång, vad jag kan förstå, hela förslaget till riktlinjer rörande märkning av GMO-livsmedel.

Nästa möte i Codex kommittén för märkning av livsmedel är planerat att äga rum 10-14 maj 2004. Om man vid detta möte inte kan enas om arbetsgruppens förslag till handlingsprogram, bör man överväga att gå på Canadas förslag, med två dokument där ett behandlar märkning av GMO-livsmedel som kan utgöra risk för människors hälsa och säkerhet medan det andra dokumentet behandlar märkning av GMO-livsmedel med syfte att informera om produktionsmetod. Detta för att bryta dödläget i märkningsfrågan.

Anne Lundén